WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807; з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200; з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVIII Ч. 109. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 11-го ЧЕРВНЯ 1981 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 11, 1981 No. 109. VOL LXXXVIII

ЗАПИТИ І ВІДПОВІДІ ТА ДОПОВІДЬ ФАХІВЦЯ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВОГО ДІЛА ДЖ. БАЛУ ВИПОВНИЛИ ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Союзівка, Керґонксон. Другий день нарад Головного Уряду Українського Народного Союзу, які, як відомо, відбуваються тут на власній Оселі Союзівці від 8-го до 12-го червня ц. р., був присвячений запитам і відповіддям до звітів і вислуханню фахово опрацьованої доповіді Джеймса Балу, представника консультативної фірми, яка займається організаційно-братськими справами та дораджує власне таким братським установам, як УНСоюз.

Конкретно спрецезовані запитання звітодавцям ставили такі члени Головного Уряду: головний радний д-р Аскольд Лозинський, головний радний Роман Куропась, головна радна Текля Мороз, голова головної Контрольної Комісії д-р Богдан Футей, головний контролер проф. Іван Телюк, головний радний Василь Дідюк, головний радний Євген Репета, головний радний Мирослав Кальба, головний радний Михайло Сорока, почесний член Головного Уряду Марія Чучман, головний радний проф. Тарас Шмагала, головний контролер мгр Іван Геврик, головна радна Анна Гарас, почесний член Головного Уряду Йосип Лисогір, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний радний Іван Одежинський і головний радний Микола Хоманчук.

На запити відповідали по черзі усі члени Екзекутивного Комітету — головний предсідник д-р Іван Флис, головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук, головний організатор Василь Оріховський і головний редактор „Свободи" Зенон Снилик, як також ті головні радні, до яких відносилися запити.

Після вичерпання цієї точки нарад, згідно з прийнятим порядком, учасники заслухали цікаву доповідь Дж. Балу, яка включала різні пропозиції щодо пожвавлення активности УНСоюзу та можливостей його всебічного розвитку в нових соціо-економічних умовах. Детальне зіставлення Деймса Балу, що його він виготовив на підставі перевірки стану, структури і напрямних УНСоюзу, було заздалегідь переслане усім членам Головного Уряду ще перед започаткуванням нарад.

Звідомлення і доповідь Дж. Балу викликали значне зацікавлення серед учасників нарад, багато з яких ставили йому відтак специфічні запити і одержували відповіді.

Цим закінчено пополудневу сесію нарад, якою проводив сенатор Павло Юзик, головний директор УНС для Канади. На наступний день передбачено дискусію над звітами, дальше обговорення рекомендацій Дж. Балу у формі спеціяльного панелю, звіт головної Контрольної Комісії, а відтак, на одній зі сесій, окреме обговорення усіх справ, які відносяться до становища Українського Народного Союзу у відношенні до Українського Конгресового Комітету Америки.

Екзекутива УНС. Сидять зліва: головний секретар Володимир Сохан, головний директор УНС для Канади сен. Павло Юзик, заступниця головного предсідника Марія Душник, головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась, головний касир Уляна Дячук і головний організатор Василь Оріховський.

Проф. І. Гвозда переобраний на голову Округи Сиракюзи-Ютика

Сиракюзи, Н. Й. — В неділю, 3-го травня ц. р., в залі Українського Народного Дому відбулися річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу.

Збори відкрив голова Округи проф. Іван Гвозда та привітав почесного члена Головного Уряду УНС Володимира Запаранюка, почесного голову Округи Івана Пігуляка, головного організатора Василя Оріховського та всіх присутніх членів УНСоюзу.

По відчитанню порядку нарад приступлено до вибору Президії зборів. На предсідника вибрано Івана Пиндуса, а Ярослава Сенишина на секретаря зборів. Тоді однохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять померлих членів Округи. Відчитано протокол з попередніх зборів і прийнято його без змін. Слідували короткі звіт членів Управи та дискусія над ними, а тоді уділено абсолюторію уступаючій Управі. Окружну Управу на 1981/1982 рік перевибрано в цілості.

Після вибору Управи, предсідник зборів І. Пиндус попросив до слова головного організатора В. Оріховського. Головний організатор у свому слові заторкнув союзові справи, а теж подав точний організаційний і фінансовий стан УНСоюзу. В дальшому він говорив про труднощі організаційної кампанії, якими між іншим є брак припливу нової іміграції, економічний стан країни та теж непорозуміння в нашій громаді.

По слові головного організатора вив'язалася оживлена дискусія, в якій забирали голос майже всі присутні. Найбільше були дискутовані події, які заіснували на XIII Конґресі і після нього. Секретар 283-го Відділу УНС Григорій Гавришків запропонував, щоб збори схвалили резолюцію за поворот УНСоюзу до сучасного УККА. Бувший голова Округи Микола Павлів передав предсідникові зборів приготовану вже резолюцію, яку предсідник прочитав, але не мав змоги дати її під голосування, бо на залі постало замішання. Цю резолюцію передав предсідник зборів головному організаторові, щоб він дав її Головному Екзекутивному Комітетові.

Проф. І. Гвозда

Переобраний голова Округи проф. І. Гвозда у свому заключному слові скритикував Екзекутивний Комітет УНС за його становище відносно УККА, головного організатора за його обіжники, а тоді звернувся до секретарів Округи з проханням, щоб вони співпрацювали з ним. При спільній перекусці ще довго велися розмови.

Український Інститут Америки має стати „Вікном у світ"

Представники УІА на відвідинах у редакції (зліва направо): мгр Володимир Баранецький, член і дорадник Фінансової комісії УІА; д-р Ростислав Сочинський, голова Комісії громадських зв'язків; інж. Волтер Назаревич, віцепрезидент УІА, і мгр Роман Юзенів, член Комісії громадських зв'язків.

Ню Джерзі (Л. В-а). — Ті, що уважно читають „Свободу", напевно вже завважили, що справа Українського Інституту Америки стала однією з центральних тем останнього часу на сторінках української преси, де поруч з статтями й дописами, поміщено було нерідко звіти і вістки про засідання Ради директорів Інституту і про зібрання інших груп, яким збереження УІА і його розвиток лежить дуже на серці.

Голосною справою стала і ситуація з міським податком з УІА за минулий рік у сумі 20 тисяч долярів, який уневажнити треба за будь-яку ціну, і для цього робиться чимало офіційних кроків через відповідну фірму. Цікавою й новою появою на форумі Інституту стало короткотривале Товариство Приятелів УІА, яке, зробивши незвичайно корисну й унікальну працю для УІА, як бачимо із звіту д-ра Р. Сочинського, поміщено в „Свободі" з 2-го червня, вже розв'язане, „з тим, що його члени продовжуватимуть працю в різних комісіях Інституту".

Взагалі на терені Інституту повіяло новим і багатообіцяючим вітром, особливо ж від часу, коли до

(Продовження на ст. 3)

У СПРАВІ ПОХОРОНІВ О. Д—РА В. ҐАВЛІЧА

Ню Йорк, Н. Й. — Комітет інформує, що автобуси на похорон св. п. о. д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, пароха церкви св. Юра в Ню Йорку від'їдуть з-під церкви після поминальної Богослужби. Квитки в ціні 10 долярів від особи можна набувати в канцелярії парохії.

Появився 201-ий том збірника НТШ

Ню Йорк, Н.Й. — Науковe Товариство ім. Т. Шевченка подає до відома, що саме під цю пору вийшов друком том 21-ий збірника НТШ, присвячений пам'яті наукового секретаря Товариства Володимира Гнатюка. Цей том зредаґував проф. Богдан Романенчук, а коротку англомовну передмову написав теперішній науковий секретар НТШ Леонід Рудницький.

Збірник праць включає статті В. Гнатюка про вибрану творчість, його рецензії на інші етнографічні матеріяли, фолкльорні оповідання про опришків, та його передмову до народних оповідань, казок і віршів.

У передмові до збірника, п.з. „Дослідник нерушеного терену", проф. Б. Романенчук подає обширний огляд про життя і творчість автора збірника та визначає його ролю у НТШ та в українській науці взагалі. В англомовному перeслові проф. Рудницький підкреслює зв'язок В.Гнатюка з Іваном Франком та Михайлом Грушевським та коротко аналізує міжнародне признання праці В. Гнатюка і його вклад в українську етнографію.

Особливо цікаві та вартісні частини цього збірника, це ті праці у яких знаходимо місцеві діялекти, а головно гуцульський говір, як, наприклад, „Деякі оповідання про опришків" і „Як відбуваються коляди у гуцулів". Збірник має 288 сторінок, з чого 283-288 сторінки включають матеріяли до бібліографії про В. Гнатюка.

Цей збірник, якщо його замовити в червні, коштуватиме тільки 12 долярів. Замовляти його можна, звернувшись на адресу канцелярії НТШ: 302-304 Захід, 13-та вулиця, Ню Йорк, Н. Й. 10014.

УЛЬТИМАТУМ МОСКВИ ПОЛЬСЬКИМ КОМУНІСТАМ

Варшава, Польща. — Західнонімецька телевізійна інформаційна служба повідомила у передачі новин з Варшави, що уряд Совєтського Союзу надіслав польським комуністам ультиматум у якому погрожує військовою інтервенцією Варшавського Пакту, якщо польські комуністи не зуміють ще до з'їзду Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії, який, як відомо, відбудеться в половині липня ц. р., упорядкувати внутрішні справи в Польщі і „розправитись" з опозицією.

У вівторок, 9-го червня ц. р., Політбюро і Центральний Комітет польської компартії відбули надзвичайні наради, а політичні спостерігачі кажуть, що приводом до цих нарад був совєтський ультиматум і натиск сателітів Москви на Польщу. Пресове аґентство Ройтерса додатково інформує, що минулої неділі аж три західні аґентства отримали анонімні інформації, нібито базовані на „достовірних джерелах", з пересторогою про можливість військової інтервенції в Польщі. Інтервенція мала б ніби на цілі охорону комунікаційних шляхів військ Варшавського Пакту, зокрема шляху, який пов'язує совєтські окупаційні частини у Східній Німеччині з материком. У анонімній інформації говориться, що в тій справі навіть мали відбутись наради в совєтському Політбюрі з участю військових представників Варшавського Пакту, на яких винесено постанову про потребу інтервенції для захорони інтересів комуністичних держав. Якщо це правда, — кажуть західні дипломати у Варшаві, — то це треба б трактувати черговим висловом недовір'я Москви до політики теперішнього польського уряду, а зокрема до керівників польської компартії, яких Кремль вже раніше критикував за брак ініціятиви у полагодженні внутрішніх трудноців.

У понеділок, 8-го червня польські джерела потвердили отримання совєтської ноти, яка пригадує Польщі про можливість „братньої допомоги", якщо місцеві керівники не спроможні дати собі раду самі. У зв'язку з підтвердженням отримання такої ноти, західні пресові аґентства почали приділяти більше уваги анонімній інформації і перевіряти її своїми каналами в Москві й в інших комуністичних країнах. Втаємничені у деякі партійні польські справи особи кажуть, що в листі з Москви вимінюється Станіслава Каню і Войцєха Ярузельского, як відповідальних осіб за непорядки і „анархію". Допускається навіть думка, що у висліді нарад польського Політбюра може дійти до резиґнації Кані, чи інших партійних функціонарів.

Ізраїль обороняє бомбову атаку на Ірак

Єрусалим, Ізраїль. — Загальний засуд ізраїльського бомбового налету на нуклеарний реактор в Іраку під Багдадом і його комплектне знищення змусив уряд Ізраїля до всебічної оборони. Дотепер немає ні одного голосу в обороні летунської акції проти потенційної небезпеки. Уряд президента Роналда Реґена разом з іншими засудив ту акцію, а крім цього, в найближчих днях він мусить вирішити, чи на майбутнє буде далі допомагати Ізраїлеві й продавати йому зброю, чи ні.

Менахем Беґін, прем'єр Ізраїля, свої виступи в обороні того летунського нападу концентрує на небезпеці нової „кінцевої розв'язки" жидівської проблеми, тобто небезпеці нового голокосту. Беґін, обстоює, що основним обов'язком кожного ізраїльського уряду є робити всі можливі заходи для того, щоб ще одного голокосту не було. Ізраїль і світове жидівство боряться за своє життя, і в тій боротьбі вони мусять уживати засоби, які запевняють успіх. Беґін підкреслює, що багато з тих держав, які голосно й формально засуджують акції Ізраїля, в дійсності їх схвалюють і Ізраїлеві про те заявляють.

Згідно з інформаціями міжнародних засобів масової інформації, ізраїльтяни схвалюють акцію свого уряду й уважають, що в існуючих умовах вона була найкращою, бо забезпечила Ізраїль на декілька років перед атомовою атакою з боку Іраку. Єдиним застереженням, яке дехто висловлює в Ізраїлі, є підозріння, що Беґін синхронізував ту атаку з недалекими виборами, щоб виграти парляментарні вибори. Беґін рішуче заперечує це.

Великою загадкою, на яку покищо ніхто немає відповіді, є питання, як зареаґує Ірак на ізраїльський летунський напад і знищення атомового реактора. Ірак має деякі технічні засоби для виконання такого завдання. Одначе зміцнена ізраїльська оборона, мабуть, буде Іракові не під силу, щоб її елемінувати. А Ірак потребує якогось значнішого успіху з огляду на вичерпання на фронті боротьби з Іраном. Сподівані успіхи не справдилися, на фронті настав імпас і невідомо, наскільки іракським військам удасться переломити його в близькому часі. Брак успіхів на фронті, получений з успішною ізраїльською атакою і знищення нуклеарного реактора, який був гордістю іракського уряду, поширюють в країні зневіру і незадоволення, яке уряд мусить старатися заспокоїти.

Італійський уряд засуспендував численних генералів і адміралів

Рим, Італія. — Політичний скандал, викликаний виявленням списку осіб приналежних до тайної масонської льожі П-2 — Пропаґанда —2 — прибирає щораз ширші розміри. Список забрала поліція з бюра великого майстра великої льожі Ліціо Ґеллі, відомого італійського підприємця. На листі є численні державні мужі, генерали, адмірали збройних сил Італії та інші впливові люди. Льожа П-2, згідно з інформаціями, намагалася впливати на італійський уряд, а навіть приготовляла зміну того уряду.

Міністерство оборони Італії, відповідальне за стан і моральну поставу оборонних сил Італії, включилося в ситуацію і в першу чергу засуспендувало всіх генералів і адміралів активної служби яких імена були на списку в їхніх правах і обов'язках аж до дальших рішень. В справі поширення суспензії на нижчі ранги — від полковника вниз — буде подано до публічного відома пізніше. Серед суспендованих адміралів є адмірал Антоніо Ґерачі, шеф розвідки італійської морської фльоти. Всіх суспендованих адміралів і генералів є 53, з того тільки шість адміралів, а 47 генералів.

Кризу, пов'язану з викриттям тайного списка членів льожі П-2, загострила спроба самогубства члена італійського сенату, колишнього міністра в різних італійських урядах Ґетано Стамматі.

Ватикан номінував нового архиєпископа для Китаю

Пекін, КНР. — Оце вперше від 1955 року Ватикан номінував за згодою китайського комуністичного уряду архиєпископа для Китаю Ним є Домінік Танг Їмінґ. Танґ, висвячений 1941 року в Шанхаї на священика, одержав 1950 року єпископські свячення. Він став опісля апостольським адміністратором для архидієцезії Кантону. Заарештований 1959 року, він відсидів понад 20 років у тюрмі без присуду і суду. Був це час конфлікту між комуністичним урядом КНР і католицькою церквою, якою з доручення уряду почала керувати Асоціяція Патріотичних Католиків, що не визнавала примату Риму. Перед висвяченням Тенґа на архиєпископа Асоціяція Патріотичних Католиків номінувала його єпископом Кантону, щоб таким чином зберегти обличчя китайської релігійної політики на протязі останніх 20 років.

Єпископ Тенґ після звільнення із тюрми зустрівся з Кардиналом Аґостіном Касаролі в Гонґ Конґу в лютому цього року, а два місяці пізніше, в квітні цього року, прибув до Ватикану на зустріч з Папою Іваном Павлом II.

Висвяченням Тенґа закінчено один період у відносинах між Ватиканом і КНР, а розпочато другий. Комуністи зразу після приходу до влади в жовтні 1949 року зірвали відносини з Ватиканом, і з їхнього доручення деякі католицькі елементи перебрали керівництво католицькою церквою та також зірвали стосунки з Ватиканом і відмовили йому право вмішуватися у справи католицької церкви. Не зважаючи на це, ватиканські чинники пробували дорогою фактів зберігати свої впливи й 1955 року висвятили отця Антонія Янґа Ґуанґі на єпископа Ючі. Одначе, комуністична влада зразу після цього заарештувала його і загрозила арештом, або ще гіршим усім католицьким священикам, якщо б вони погодилися бути висвяченими Ватиканом. З того часу Асоціяція Патріотичних Католиків полагоджувала всі справи, але не вносила ніяких догматичних і правних змін у зміст релігійного життя. Власне завдяки цьому можливе було поновне полагодження цієї проблеми в новій дійсності, яка постає останніми роками.

В Америці

АМЕРИКАНСЬКІ ЖІНКИ, які працюють, але дістають меншу заробітну платню ніж колеґи-чоловіки, можуть судити своїх працедавців „за дискримінацію статей" навіть, якщо праця, яку працівниця виконує, не є така сама, як праця працівника-чоловіка, тобто не залежно від того, чи праця ідентична чи різна, аби вона була так само важливою в обох випадках. Це зарядження Верховного Суду щодо платень працівниць, — побоюються і сподіваються знавці, — викличе цілу хвилю судових процесів проти працедавців, які досі платили жінкам-працівницям менше, ніж чоловікам-працівникам. Голосами 5 до 4 Верховний Суд пояснив, що Акт Цивільних Прав з 1964 року, яким заборонено дискримінувати працюючих через приналежність до іншої раси чи іншої статі, не стосується тільки засади — „рівної платні за рівну працю", засади, яка була прийнята Конґресом 1963 року.

МІСТО САН ФРАНСІСКО змінює свій характер, — твердять демографи, реальностеві аґенти й інші, які слідкують за розвитком міста. Зріст цін на будинки, хвиля злочинів у містах взагалі, зміна в етнічному складі міського населення та значне збільшення бездітних дорослих, які мешкають разом, неухильно перетворюють Сан Франсіско в місто для молодих і старих, багатіїв і бездітних.

НЕВІДОМО ЩЕ, чи Президент і Перша Леді країни поїдуть на весілля принца Чарлза і Леді Діяни Спенсер до Англії наступного місяця. Досі дехто з близьких людей до Роналда Реґена уважає, що перша поїздка Президента Америки до Европи мусіла б бути з більш поважної причини, ніж блискуча товариська подія — весілля престолонаслідника Британії.

У світі

АЛЬЖИРІЯ — це одна з тих арабських країн, які утримують тісні зв'язки з Совєтським Союзом. Завдяки величезним прибуткам з нафтової ропи і земного газу, одним із продуцентів у світі яких є Альжирія, та країна спроможна швидко розбудуватися, міцніти, і прибирати на вазі в міжнародних стосунках. У розбудові Альжирії велику участь бере СССР. Російські фірми, спеціялісти в різних ділянках, російські культурні робітники в великому числі перебувають на території Альжирії. Як звичайно буває, серед російських інженерів, математиків, різного рода спеціялістів є значний відсоток КҐБістів і інших співробітників московських таємних служб. І тому постава Альжирії і її поведінка привертає до себе загальну увагу. Саме тепер прибув до Москви на запрошення з Кремля президент Альжирії Чадлі Бенджедід. В програмі його перебування і розмов на першому місці справа скликання конференції для розв'язки проблем Близького Сходу, а в першу чергу ізраїльсько-арабського конфлікту; Москві йдеться про те, щоб вона в такій конференції брала участь і мала можливість впливати на її перебіг та рішення, проти чого рішуче протиставляться Єгипет і Ізраїль.

ІНФОРМАЦІЇ З ІНДІЇ подають докладніші дані про залізнодорожну катастрофу в провінції Біґар на ріці Баґматі. В першу чергу не потверджено першої вістки про причину катастрофи, тобто причину спаду цілого поїзду з мосту в ріку. Причиною було несподіване пригамування поїзду машиністом, а не буря й небувало сильний вітер. Машиніст нагло пригамував поїзд, бо на рейках появилася корова, а в Індії це свята тварина. Одначе можливо, що це був тільки водний бофало. Дальшим уточненням є, що пасажирів було не 500, а значно більше, можливо навіть понад 2,000. Справа в тому, що в Індії люди подорожують на сходах, на дахах поїздів де тільки можуть причепитися. Дотепер виловлено з ріки і знайдено 215 вбитих, але докладного числа жертв навіть приблизно передбачити не можна.

КОНФЕРЕНЦІЯ АРАБСЬКОЇ ЛІҐИ в Бейт Ед Дін, відпочинковій місцевості Ливану, стала перед небезпекою повної невдачі. Ізраїльський бомбовий налет на Ірак і комплетне знищення атомового реактора Осірак під Багдадом створили зовсім нову ситуацію. Старими засобами в ній реаґувати не можна. Загально думають, що арабські країни до нових, радикальніших засобів ще далеко не готові.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — 50¢. Make checks or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Духовий заповіт Пароха

Подаючи у числі з 9-го червня ц. р. сумну вістку про смерть пароха церкви св. Юра в Ню Йорку, о. ігумена д-ра Володимира Ґавліча, ЧСВВ, подано там теж в загальному нарисі життьовий шлях Покійного, зокрема його душпастирську діяльність на терені Америки. За одинадцять років свого служіння, як парох церкви св. Юра в Ню Йорку, він зискав собі стільки пошани, відданости і любови у своїх парохіян у великій українській громаді в метрополітальному обширі Ню Йорку, що удар, що його ця нюйоркська громада зазнала з його смертю, можна прирівняти хіба до загальної жалоби, яка настала була в Торонто, Канада, в 1969 році, коли помер загальношанований там парох церкви св. Миколая о. митрат д-р Богдан Липський.

О. д-р Володимир Ґавліч мав не тільки приятелів, але й завзятих противників, які шарпали і цькували його тільки за те, що він був членом Чину Святого Василія Великого.

Покійний о. д-р Володимир Ґавліч знав про це, але рішуче відмовлявся реагувати: мовляв, ті, що його атакують за приналежність до Чину ЧСВВ не знають історії того Чину і його заслуг для української культури. А він, парох довіреної йому церкви, має інше, конкретне, реальне діло: він, о. д-р Володимир Ґавліч, став справжнім фанатиком ідеї — побудувати нову церкву, якої не стидалась би велика українська громада Ню Йорку. Будучи людиною громадською — він не переводив цього пляну на власну руку, ані теж у вузькому гурті Чину СВВ, а тільки покликав до життя Громадський комітет. І коли українські люди побачили, що будова нової церкви не тільки мрія, а реальний чин, посипались пожертви, які були найдостойнішою відповіддю на персональну кампанію проти о. д-ра Володимира Ґавліча. Сам він ставився до тих атак по-філософськи: мовляв, „Ніхто з Чину СВВ не забере тієї церкви до своєї могили, — це церква на славу Божу і для людей, які потребують гідного храму Господнього". І збудовано ту церкву коштом кругло три мільйони долярів без сотика позички, за готівку.

Мрією покійного Отця Пароха було довести до кінця прикрашення церкви святого Юра. Після вставлення мозаїк назовні церкви над входовими дверима, чудової запрестольної мозаїки, як Божа Матір благословить вірних, — після вставлення малих вітражів під стелю і чотирьох таких же малих вітражів обабіч церкви та після заінсталювання вітражу на всю цілу одну внутрішню стіну — залишилося ще вставити вітраж на цілу другу стіну всередині церкви, поставити Царські Ворота і проповідницю та згодом, може й завести у церкві сітку гучномовців, які направили б тамошню недобру акустику. Далі: збудувати парохіяльний дім на місці давньої церкви. Це той духовий заповіт, що його залишив покійний Парох своєму наступникові і всім духовникам із парохії св. Юра в Ню Йорку.

Отець д-р Володимир Ґавліч жив цією новою церквою та вважав за свою життьову місію не тільки збудувати церкву, але й прикрасити її за порадами і вказівками найкращих українських мистців-фахівців і леліяв цю думку до кінця свого трудолюбивого життя. Коли виринув був плян закупити на спілку з Науковим Т-вом ім. Шевченка великий об'єкт, що прилягав до школи св. Юра на 6-ій вулиці, о. д-р Володимир Ґавліч був проти того проєкту, мотивуючи: „Ви знаєте, яку кампанію ведуть деякі кола чи особи проти ОО Василіян і мене особисто. Боюся, що коли б я погодився на той проєкт купна нової реальности, то знайдуться негайно люди, які казатимуть: ми складали гроші на церкву, а Василіяни вживають гроші на бизнес з реальністю..."

І пропав добрий проєкт, але покійний Отець Парох мав рацію: він знав нашу сумну дійсність і потребу рахуватися з нею. Коли ж недавно сказано йому: на дальшу прикрасу церкви і на будову церковного дому легко можна буде дістати банкову позичку — він тріюмфально всміхався: нам, мовляв, не треба буде позичати грошей. Вітраж, Царські Ворота, проповідниця — замовлені і задатковані, — і не треба позичати гроші, щоб заплатити решту, — знайдуться щедрі жертводавці і на парохіяльний дім...

Нюйоркська парохія святого Юра осиротіла, бо ігумен д-р Володимир Ґавліч був людиною вище пересічної міри. Але залишив духовий заповіт, що його треба виконати. І Покійний казав правду: українські люди дивляться на творче, реальне діло, і українські люди є побожні та жертвенні. Вони вшанують пам'ять незабутнього отця ігумена д-ра Володимира Ґавліча, допомігши здійснити його духовий заповіт. На славу Божу, для якої він працював.

Ярослав Гайвас

КАПІТУЛЯЦІЯ СОВЄТСЬКОЇ СИСТЕМИ

I

Сучасна Польща стала пляцдармом небувалої щодо свого характеру й наслідків битви. Битви народу проти спроб накинути йому чужу, та ще й до того життям заперечену й непридатну систему. Совєтську систему, яка втримується у СССР не своїми творчими успіхами та виконуванням життєвих функцій, які єдині кожну систему оправдують, але силою й насильством групи лідерів, опертих на „нову клясу" експлуататорів — совєтську партійну й державну бюрократію. Ця подвійна совєтська бюрократія не має собі рівні в цілій історії людського роду ні своїми величезними розмірами, ні відсутністю вищої моральної й суспільної цілі, а тільки бажанням влади.

Перемога Польщі над Москвою

Битва в Польщі розвивалася на всіх життєвих відтинках і з одного боку брав у ній участь цілий нарід, а з другого боку ціла совєтська машина, включно з деякими сателітніми режимами, які зі страху за власну шкуру і завжди готові вислуговуватися Москві спішили їй на допомогу. Хоч у битві тій не було артилерійського вогню, ані літаки не скидали бомб, але дивізії в повній бойовій готовості маневрували довкола Польщі, а навіть в останній фазі на польській території з цілою силою, а чи застрашуванням ужити силу хотіли вимусити бажане для них рішення. Битва відбувалася на хвилях етеру, друкованим словом, дипломатичним натиском, шантажем, усіми доступними для наступаючого засобами. Та не зважаючи на таку тотальну атаку польський нарід встоявся і тим власне здобув свою величезну перемогу над Москвою. Одначе тим перемога Польщі не вичерпалася.

У Бидгощі, де декілька тижнів тому агенти УБ (Уржонду Безпєченьства — польського КҐБ) з провокативним пляном напали на групу робітників у часі переговорів, побили їх, а декількох поважно поранили — Міхала Бартоще, Яна Ролєвського і Маріюша Лябентовича піддано важким операціям, — щоб задемонструвати свою безоглядну перевагу й з одного боку застрашити безборонних робітників, а з — другого спровокувати їхню відповідь, представники тієї самої влади в п'ятницю 17-го квітня підписали договір з індивідуальними селянами, яким забезпечено право створювати свою незалежну профспілку — „Солідарносць". Боротьба за це право мала глибоке підґрунтя. З боку влади, яка завжди ворожо наставлена до приватних селянських господарств, був категоричний спротив проти такої профспілки. З боку польських селян була не менш категорична вимога добитися такого дозволу. Приватні селянські господарства творять у Польщі 75 відсотків сільських господарств. 25 відсотків творять совхози — Паньствове ґосподарства рольне, — які дістають усю можливу допомогу від уряду в машинах, штучних навозах, зерні на засіви, але своїх плянів не виконують, збіжжя державі й інших харчових продуктів не доставляють і постійно виявляють дефіцити. Як звичайно колгоспна система.

Створення незалежної профспілки робітників „Солідарносць" була виразним запереченням совєтських принципів домінації партії над усіми виявами національно суспільного життя, згода комуністичного уряду в Польщі на заснування такої самої профспілки селян — це „точка над і" теперішнього етапу змін та остаточне свідоцтво капітуляції основ совєтської системи.

Спокій і єдність

Епічна боротьба трудящих польського села й міста, що їх підтримало ціле польське суспільство, а зокрема його інтеліґенція ще раз показала світові: повстале суспільство і його колективна воля — це непереможна сила. Очевидно, що цієї перемоги не було б, якщо б не тотальна капітуляція правлячої системи. Від серпня 1980 року тривала боротьба з перемінними виглядами на успіх. Коли 26-го серпня 1980 року вельми шанований цілим польським народом голова Католицької Церкви Польщі Кардинал і Примас Вишинський публічно звернувся до робітників, щоб вони злагіднили свою поставу й виявили поміркованість, наступила коротка криза, що її після короткого часу вияснила офіційно Капітула. Таким чином уникнено евентуальних розходжень, на які наштовхували численні голоси зі закордону, що необізнані з умовами боротьби та з цілим духовнополітичним і суспільним підґрунтям подій у Польщі, радили робітникам поступитися. Ще найкраще повелися ті державні мужі, в першу чергу в ЗСА, які заявили: наші всі симпатії по боці робітників, але ми ані самі не встряватимемо в розвиток подій, ані не будемо робітникам радити, як їм поступати.

І в тих критичних хвилинах, на великому історичному закруті, коли важилося так багато, польські робітники рішили спокійно, але рішуче домагатися негайного виконання їхніх справедливих вимог. Одні це назвуть політичним інстинктом маси, інші — вислідом холодного розрахунку знаних і незнаних робітни-

(Закінчення на стор. 4)

Іван Базарко

ЗГАДУЮЧИ О. Д-РА В. ҐАВЛІЧА

Мов та горіюча лямпадка перед Господнім Вівтарем горів євангельською любов'ю до Христа улюблений душпастир Ню Йорку о. ігумен Володимир Ґавліч — і погас останньої неділі. Прийшла смерть.

Прийшла несподівано і вона викликала у всіх нас глибокий жаль і смуток. Утратили ми людину, яку всі ми знали, любили і шанували і якої нам не забути. Втратили ми одного з тих наших духовних провідників, якими живе церква, живе нарід, що їх будують і які своїм життям і працею вказують шлях повірений їм громаді і ведуть через труди до перемоги. Життєвий шлях о. д-ра Ґавліча, зі соняшного Поділля зі Смиківців біля Тернополя, де побачив світ в 1913 році, — у світ хмародерів, до Ню Йорку, не був легкий, не був короткий, а був встелений не раз терням.

Різні бувають життєві шляхи. Є люди, які ввесь свій вік проживають, наскрізь зайняті професійною працею. Вони далекі від ідей, які нуртують у Церкві чи громаді. Вони як біблійний багач збирають туземні скарби, ними насолоджуючись. У них все вирахуване — у свою користь.

Але на нашому життєвому шляху ми зустрічаємо людей, про яких можна сказати словами Івана Франка з його поеми „Мойсей":

„Все, що мав у житті
Він віддав для одної ідеї
І горів і яснів, і страждав
І трудився для неї".

Ці самі слова можна примінити до духовних провідників нашої Церкви і громади. Вони своїм життям впливають на інших і поривають за своїми ідеями. Вони не йдуть самі, а ведуть до визначеної мети інших.

До них належав бл. п. о. д-р Володимир Ґавліч. І хоча короткий час ділить нас від дня його смерти, то перед нами як жива стоїть його постать. У нього все була ясна думка, ясний погляд на скомпліковані не раз церковні чи громадські справи.

Його дружність у зустрічах із своїми парафіянами свідчила про його високу культуру; був він вирозумілий в праці із своїми співробітниками та вимагаючий для себе самого.

Життя бл. п. о. Ґавліча, це в загальному віддзеркалення життєвого шляху соток-тисяч українців, що народжені в Україні мусіли її покинути, щоб жити на поселеннях у різних, чужих їм країнах.

Народився бл. п. о. Володимир Ґавліч у Смиківцях біля Тернополя 29-го жовтня 1913 року. Виховався у Бірках Великих, звідкіля походила його мати. У його родині було шестеро дітей, з яких живе тільки єдина його сестра в Україні. Ходив бл. п. о. Володимир Ґавліч до гімназії у Тернополі, і будучи в 6-ій клясі, рішив вступити до Василіянського Чину. По закінченні новіціяту здав, як екстерніст, іспит зрілости в Академічній гімназії у Львові. Потім продовжував науку філософії і богословії у Василіянських домах, студії в Добромилі, Кристонополі і Лаврові, а закінчив їх у Оломунці на Моравії, куди внаслідок воєнних подій Другої світової війни, настоятелі Василіянського Чину перенесли своїх студентів і професорів. В Оломунці 21-го листопада 1940 року Владика Павло Ґойдич, ЧСВВ, висвятив його на священика. Після свячень він виїхав на дальші студії до Відня і тут в університеті закінчив їх в 1944 році докторатом філософії. В часі студій був сотрудником в церкві св. Варвари і брав активну участь у житті місцевої української парафії, яка зросла чисельно в зв'язку з напливом воєнних втікачів.

Приїхав до Америки 1946 року і тут у Новоціяті Чину в манастирі в Ґлен Кові викладав філософію та історію Церкви, як також був парохом новоствореної парафії в Гемпстеді, Н. Й. Вліті проводив першу вакаційну оселю для молоді, яка численною групою приїхала з Европи. Оселя приміщувалася у василіянському домі в Бабилоні. Осінню і взимі роз'їжджав на місії і реколекції по Америці і Канаді. Започаткував видавання релігійних місячних книжечок „Слово Доброго Пастиря".

Від листопада 1950 року до лютого 1957 року бл. п. В. Ґавліч був парохом і ігуменом при церкві св. Миколая в Чікаґо. За цей короткий час здобув собі велику прихильність місцевих парафіян. Як здібний організатор розбудував парафію, а коли вже шкільна молодь не мала приміщень у старій школі, побудував новий гарний будинок — вповні за готівку. На початку 1957 року заряд Василіянського Чину вислав його на пароха церкви св. Варвари у Відні. Тут він опікувався не тільки своїми парафіянами, але відвідував інші поселення українців в Австрії, організуючи виїзди до різних австрійських відпустових міст, відправляючи Служби Божі з українським хором в Катедрі св. Стефана в Інсбруці та у відпустовому місті Маріяцель, де двічі був присутній Кардинал Тіссеран.

У 1960 році вернувся до Америки і тут став професором у Вищій Українській Школі в Детройті в парафії,

(Продовження на ст. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

Завваги до статті про подорож у Румунію

Статтю І. Савицької „З дороги над Чорне море" читається приємно. Не опрокидуючи прекрасно й назагал вірно написаного репортажу з сучасних буднів Румунії, слід поправити в статті кілька незначних недокладностей, які можна пробачити. Цитую одне місце:

„Румунія старається продавати світові свою слабеньку продукцію: трактори, сівалки, грузовики, мануфактуру бідну і взуття, що їх ніхто не купує, хіба болгари і Албанія".

На підставі даних Департаменту торгівлі у Вашінґтоні, в одному 1979 році Румунія продала ЗСА взуття на суму 38,49 мільйона долярів, а шинкових консервів — на суму 19,74 мільйона. Відносно взуття кожний може переконатися, що це правда, пішовши до наших „дискавнт сторс", де хмарою лежать румунські та польські черевики. Останніми часами на чеські черевики не легко натрапити, видно, що на них є солідний покупець у СССР і в Західній Европі.

Коли йдеться про машини, то в 1977 році Румунія експортувала 33,958 тракторів і самохідних шассі, 6,321 грузових автомобілів і 20,884 легкових автомобілів. Цього ж самого року Румунія експортувала 19, 770,000 пар взуття; як на найслабше розвинуту державу бльоку РЕВ (дохід на особу 1,900 дол. — 1979) — це немала кількість. З власної практики знаю, що румунське взуття мізерне, але й ціна невисока; конкурувати з чеським не може. Вірною, гадаю, є заява, що в Румунії майже не видно овочів і ярини, але це зрозуміло: Румунія є одним з головних постачальників цих продуктів у Західню Европу. Наприклад, у Мюнхені на початку липня можна купити румунські черешні, а в ресторанах німці дивують вас свіжістю і приманливістю румунської салати.

Проф. Омелян Бей
Шіппесбурґ, Па.

Українські історичні назви повернуто на свої місця...

В „Свободі" ще 1-го листопада 1977 року було поміщене повідомлення, що уряд ПРЛ (Польска Республіка Людова) задекретував зміну назв українських місцевостей у п'яти південносхідніх воєвідствах і Коросняньському, Новосанчівському, Перемиському, Ряшівському та Тарнобжеському. Зміною охоплено 120 місцевостей.

З сатисфакцією й задоволенням ділюся з редакцією „Свободи" свіжою і доброю новиною з Польщі на ту тему: з днем 1-го квітня повернено до старих назв у вищезгаданих воєвідствах.

Інформація про те була подана до відома в офіційному комунікаті по телебаченні. Був теж поданий цікавий репортаж - омовлень, в який спосіб проєктодавці мотивували потребу таких змін. Мовляв „українські-руські назви були часто вульгарні, осмішуючі" (?). Авторками цих змін були дві жінки. Перша — колишній директор зесполу шкул заводових" в Ліську, пізніше голова товариства розвою „зємі бєщадскєй" і секретар КВ (комітет Воєвідський партії) в Кросні. Моравска, друга — міністер Публічної адміністрації і охорони середовища Мєльчарек (яку раніше усунули з того становища), а все за згодою прем'єра (тодішнього) Ярошевіча, який довгими роками був послом „Зємі бєщадскєй".

При тій нагоді віддаю поклін і признання Комісії Назв при ПАН (Польська Академія Наук) і Польському Історичному Товариству, які від початку протестували і боролися „з проявами нецензурованого адміністративного насильства", але їх протести не бралися до уваги. Протести заносили і інші наукові і громадські установи та приватні особи, але все без результату.

Тепер на хвилі змін, які сягли майже всіх ділянок життя в Польщі, історичні назви повернуто на свої місце.

Читач

(прізвище автора відоме редакції)

ЗСА ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР з Єгиптом на побудову двох атомових електростанцій, які матимуть спільну потужність 2,000 кіловатів. Кошти побудови будуть понад два більйони долярів. Американська сторона зобов'язалася постійно й безперервно постачати потрібну кількість збагаченого уранового пального. Крім цього, американці взяли на себе вишкіл відповідної кількости вчених і технічних співробітників, потрібних для керування і ведення станцій.

АРҐЕНТИНА ПІДПИСАЛА господарський договір із Сальвадором та зобов'язалася дати значну фінансову допомогу християнсько-демократичному урядові у Сальвадорі. Міністер Ель Сальвадору Фідель Шавез Мена, який прибув до Арґентини підписати той договір, подав у пресовому інтерв'ю, що Арґентина зобов'язалася постачати Ель Сальвадорові на вигідний кредит різні товари невоєнного характеру.

Петро Балей

ДЕЩО ПРО ДЕМОКРАТИЧНИЙ РИТУАЛ БЕЗ ПОЛІТИЧНОЇ ДОЦІЛЬНОСТИ

V

Цей факт при мудрій, політично доцільній, тактиці міг статись об'єднуючим фактором, бо хто ж, як не найсильніший, не потребує боятися компромісових розрішувань несуттєвих з погляду на трагічне положення цілого українського народу розходжень?.. Якщо б тільки провідний персонаж найвищої організаційної інстанції ОУН(б) був усилі позбутися старанно приховуваного під патріотичною бомбастикою почуття інтелектуальної меншевартости й увійшов в одвертий, респектабельний і паритетний діялог з еміґраційними формаціями інших політичних орієнтацій, з усіми громадськими інституціями освітнього, наукового та економічного порядку, тоді наростала б і „органічна" консолідація всесторонніх зусиль української еміґрації, і непомірно піднісся б авторитет проводу ОУН(б) в очах еміґрації, воюючої України і посторонніх народів.

Виставляти арбітрарно „семафори" для цілого українства — тут і в Україні, виправдуватися ідеологічною непорочністю 30-их років і перехвалюватися, що найвища поставлена особа центрального проводу ОУН(б) нічого не навчилася на протязі останніх 42-ох років найбурхливішої — просто апокаліптичної всесвітньої історії (Дивись „Визвольний Шлях" ч. 2, лютий 1980 рік, ст. 131, стаття Ярослава Стецька „Без Національної революції нема соціяльної", до якої порядком пояснення редакція „ВШ" дає ось який коментар: „Ця стаття з-перед 42-ох років стверджує послідовну незмінність засадничих поглядів Автора в комплексі його націоналістичного думання, світогляду і програмових проєкцій"...) — це ніщо інше, як визнати банкрутство своїх власних інтелектуальних сил, яких аж ніяк не заступити кількістю голосів сліпо індоктринованого рядового членства. Це доказ тому, як безвідповідально провід еміґраційної ОУН(б) розтрачував і розтрачує політичний капітал набутий високою ціною крови рядового й провідного членства ОУН останніх сорока літ у жорстокій боротьбі на рідних землях.

Одверто кажучи, то одиниці навіщені аж такою амплітудою мегаломанії — і то в обличчі всіх тих фатальних помилок визвольно-фронтівської еміґрантщини, — що не відчувають сорому закликати сучасну воюючу Україну орієнтуватися на них, а від своїх критиків вимагають вдячности за картання і навертання їх на „єдиноправильну" путь власного примітивізму, — такі одиниці повинні б дискваліфікувати себе як кандидати на провідні пости будь-якої шануючої себе суспільно-політичної іrганізації.

Друге: яку політичну доцільність могла бачити патріотична ОУН(б) з погляду всецілости інтересів визвольної боротьби українського народу?

У житті народів доцільність даної політичної дії бере верх над усіми програмово-ідеологічними та партійно-суб'єктивними міркуваннями. В клясичному періоді Римської Республіки уряд диктатора був леґітимною інституцією, якщо в даній ситуації вимагала цього політична доцільність для добра республіки. В модерних демократіях Америки та Англії уводиться двопартійність у всіх справах зовнішньої політики без уваги на те, якою більшістю голосів урядова партія прийшла до влади, коли це доцільно у вийнятково поважних ситуаціях і складних розв'язках міжнародних проблем, від рішення яких може залежати війна чи мир із державами зовнішнього світу.

У першому випадку — прямий абсурд: найвища інституція самоврядування республіканського типу передає суверенну владу своєму принципіяльному запереченню — диктаторові... для добра батьківщини, бо це доцільно в загрозливій для цілого світу ситуації. У другому випадку урядова партія, якій нарід дав право репрезентувати суверенітет нації, ділиться суверенною владою із партією у меншості, бо це доцільно з національної точки погляду.

У котру ж категорію з цих двох укладається визвольно-фронтівський coup d'etat в УККА? Приклад римський можемо зразу відкинути, бо політична диктатура без суверенітету на власній території й екзекутиви примусу залишається пустим звуком. Щодо прикладу з політичного досвіду англосаксів, то події на XIII Конґресі УККА пішли в цілком протилежному напрямку: партія, яка в умовах державности могла б здобути мандат національної репрезентації, відмовилася ділитися з меншістю за долю народу в небезпеці, що загрожує його існуванню.

І чи ж треба доказувати, що цей черговий „чин" революційної хлєстяковщини, доконаний руками (адже не головами!) політично невироблених але здисциплінованих кадрів ОУН(б), заперечує усяку політичну доцільність, з будь-якого боку ми б не підходили. З внутрішньогромадського погляду української еміґрації в Америці викликання ще одної нагоди для безпродуктивної витрати національної енерґії на поборювання самих себе, це ще один непрощенний гріх політичної еміґрації, яка по сьогоднішній день не усвідомила собі властивої своєї ролі, тобто ролі, яку виконують для державно-суверенного народу його амбасадори. Особливо в нашій ситуації, де ми ще й тепер з таким зусиллям мусимо доказувати перед світом нашу національно-політичну ідентичність, ця роля є першорядної ваги. І тепер уявім собі опінію об'єктивного спостерігача про амбасаду даного народу, яка виразно працює в користь його ворога, хоч і ревно відсвятковує усі його національні панахиди. Чи ж може в такий критичний час така очевидна відсутність усякої політичної доцільности в декляративно-революційній частині політичного аванґарду викликати будь-яке довір'я в потенціяльного союзника щодо нашої політичної зрілости?..

Скаже наш еміґраційний „Хлєстяков": — Що нам зовнішній світ? Ми за власні сили! Отож бо й є, що здобування для свого народу прихильности, активної допомоги і виразного признання йому права на самостійність у міжнародних стосунках — особливо від старих демократій Заходу, роля яких у майбутній розгрі світового маштабу буде рішальна — це і є першим і основним виявом та іспитом власних сил.

(Продовження буде)

З ІСЛЯМАБАДУ, Пакистан, повідомляють, що тут закінчилися зустрічі міністрів закордонних справ Пакистану й Індії. Обидва міністри — Аґа Шагі з Пакистану і Нарасімга Рао з Індії — в довгих, кількакратних розмовах обмінялися думками про цілість закордонної політики цих двох держав на тлі загального світового положення. Обидва міністри в імені своїх урядів висловили бажання розрядити напруження, яке існує поміж тими країнами, та розпочати й поширювати співпрацю у різних ділянках. міністер Шагі в імені Пакистану вияснив, чому Пакистан, загрожений совєтською армією, яка стоїть вздовж його північного кордону, мусить дозброюватися та шукає у тій цілі допомоги за кордоном, а в першу чергу, в ЗСА. Міністер Індії Рао висловив зрозуміння для заходів уряду Пакистану й запропонував частіші зустрічі між представниками міністерства закордонних справ та інших відомств обидвох країн. Обидва представники домовилися, що змагатимуть до відновлення пакту в Сімля з 1972 року, яким вони після декількох воєн зобов'язалися до мирної співпраці.

БЛИЗЬКИЙ СПІВРОБІТНИК і приятель президента Роналда Реґена сенатор Лаксо́, — республіканець з Невади мав довшу зустріч й офіційну розмову з новим президентом Франції Франсуа Міттераном. Про плян тієї зустрічі не було ніякої згадки перед тим, і факт її відбуття заскочив засоби масової інформації. Зустріч відбулася у великому французькому морському відпочинковому місті Біярріц над Біскайським заливом Атлантійського океану. Розмова мала політичний характер, але, крім цього, нічого іншого не подано про неї до публічного відома.

Згадуючи...

(*Продовження зі стор. 2*)

що її перебрали ОО. Василіяни по залишенні церкви св. Миколая в Чікаго.

У серпні 1970 року переїхав до Ню Йорку, як парох та ігумен церкви св. Юра, до того Ню Йорку, що виріс такий могутній з глибини Сили Божої і з глибини людського генія. І тут на новому пості, як парох вкладав своє знання, душу, час і здоров'я для закріплення і поглиблення праці своїх попередників, зокрема, продовжуючи працю Комітету будови нової церкви святого Юра, що був створений на широкій громадській базі. Мав пошану і зрозуміння для усіх своїх парафіян. Як священик, знаходив час на працю в громадських установах, беручи активну участь в їхніх імпрезах, нарадах і зборах. Йому було близьким і дорогим усе те, що носить українське ім'я. Він тішився усіми досягненнями української спільноти, що приносять добре ім'я серед американського оточення, і болів усім злим і невідрадним. У зв'язках із людьми був тактовний та ввічливий. Від першого тижня свого побуту в Ню Йорку провадив щотижня одногодинні радіоавдиції, у часі яких спокійно і переконливо висловлював свої думки, свої погляди, критичні зауваги до подій в релігійному і національному житті. В його авдиціях не було з'їдливих слів про своїх ближніх, бо знав, що найгостріший меч не завдасть такої глибокої рани, як поганий язик.

Маючи вроджений організаційний хист, витривалість у праці, знайшов вдячне поле для своєї праці серед української громади в Ню Йорку.

Як парох церкви святого Юра в Ню Йорку провадив бл. п. о. д-р Ґавліч свою парафію під гаслом, яке кинув у старенькій церкві святого Юра Блаженніший Патріярх Йосиф, відвідавши її у 1968 році.

„Треба покінчити всякі спори, а взятися за працю, бо спори і незгода не будують, а лише руйнують".

Процесом, що розвивався по лінії цієї вказівки в Ню Йорку, на протязі десяти років уміло і успішно керував від серпня 1970 року бл. п. о. Володимир. І це дало гарні висліди. Парафія показалася добре зорганізованою і самоздисциплінованою. Це віддзеркалювали часті наради Будівельного Комітету і його бюлетеню та зростаючі пожертви, які від тисяч дійшли до мільйонів. Візія будови нової церкви оживляла душі декількох десятків членів комітету і давала їм наснагу до переводження збіркової акції на будову нової церкви.

На українському „давнтавні" яснІють у проміннях сонця копули нової святині. В ній проходитиме двохтисячлітня Христова Містерія. І хоча початки українського поселення у Ню Йорку сягають минулого століття і хоч парафія святого Юра постала 1905 року (яку перебрали ОО. Василіяни в 1940-му році), то щойно по 75-ох роках парох цієї церкви та ігумен манастиря ЧСВВ бл. п. о. д-р Володимир Ґавліч докінчив будову нової церкви і довершив величавого її посвячення.

Живучи далеко від України, засуджені на фізичну віддаль, тим сильніше зв'язали себе парафіяни духово із своєю церквою.

Зникли мури старої церкви. І врешті в завершенні всіх наших церковних надбань станула нова церква. Мрія трьох поколінь — молитися у своїй власній церкві в українському архітектурному вигляді — стала дійсністю. Парафіяни радіють, що якраз для них доля була ласкава, що якраз вони своєю працею і своїми грішми під проводом свого пароха залишають для прийдешніх поколінь свідоцтво своєї віри в Бога та свідоцтво повної співпраці з отцями душпастирями Василіянського Чину.

Кожний прохожий, який зупиниться на перехресті вулиць 6-ої і 7-ої, а площею Шевченка, мусить звернути увагу на дві монументальні будови, гармонійно пов'язані зі собою: школу і церкву. В парафії святого Юра ми бачимо частинне здійснення Христової притчі про зерно гірчиці-з маленького зерна, засіяного тому 75 років, виросло могутнє дерево.

Усі ці досягнення у великій мірі завдячуємо невтомній праці бл. п. о. Володимира.

Він-здисциплінований чернець у своєму Василіянському Чині, відданий душпастир, був завжди активним організатором і людиною високої культури. Вмів поєднати працю в церкві із працею в громаді. А в нього це виходило органічно пов'язане, віддзеркалюючи його особистість.

Як душпастир бл. п. о. Володимир здобув собі загальну пошану і признання у таких осередках поселень українців, як: Чікаго, Відень і Детройт та Ню Йорк.

Ті, хто мав нагоду слухати його проповідей під час місій, – він проповідував часто в різних частинах Америки і на Службах Божих в Ню Йорку – був зворушений глибиною думки його наук та красномовністю. Окрема ділянка його діяльности – це шестирічне провадження радіоавдицій в Чікаго, вісім років у Детройті і одинадцять у Ню Йорку. Ці радіоголини здобули собі велике число справжніх приятелів серед слухачів католиків і православних та загальне признання у громадах, бо завжди були живі і цікаві. Вони причинилися у великій мірі до збільшення жертвенности на побудову церкви св. Юра в Ню Йорку.

Та обірвалась нитка життя нашого дорогого Душпастиря.

Тарас Шевченко в своїм останнім, перед смертю написанім вірші „Чи не покинуть нам, небого" спокійно прощався із світом:

„На той світ, друже мій, до Бога
Почимчикуєм спочивать...
Втомилися, і підтоптались,
І розуму таки набрались, —
То й буде з нас!..

І далі:

...Та нескверними устами
Помолимось Богу.
Та й рушимо тихесенько
В далеку дорогу..."

У цю далеку дорогу, де немає „болізні ні печалі", відійшов в останню неділю о. д-р Володимир Ґавліч. Відбившись від свого дому, дорогої йому соняшної тернопільської землі, він журливим журавлиним шляхом відбув ізгоїв дорогу на чужину, щоби врешті після жертвенної праці на американській землі йому востаннє відспівали „В чужині умру".

Клонимо голови перед його шляхетністю, розумом, його громадським виробленням, а над усе його священнослужінням, яким він відзначався серед нас.

Нехай буде йому вічная пам'ять.

Український...

(*Продовження зі стор. 1*)

Ради директорів увійшло кілька молодих і діяльних професіоналістів, які займають впливові місця і в загальному американському світі і дуже добре знають Що, Як і Коли. Знають вони відповідь і на інші питання, як наприклад: Для чого і Скільки, — тому всі, кому майбутнє Інституту лежить близько на серці, здається можуть спокійно дивитися в майбутнє, бо УІА є в добрих руках. Але зі „спокоєм", одначе, мусить бути і допомога для цих нових ентузіястів збереження і розвитку Інституту.

Допомога повинна йти двома руслами: фінансова підтримка і праця людей, що хочуть вкласти свої таланти, час (і гроші) в загальне хосенне діло. В першу чергу — амбітна ціль Інституту здобути вже в найкоротшому часі біля трьох сот нових членів Інституту, які з тими членами, що вже є, — а їх є коло 200 осіб, — будуть становити півтисячі членів. Тоді УІА зможе зовсім не тяжко стати отим „,вікном у світ", яким його бачить за два роки новий віцепрезидент УІА інж. Волтер Назаревич.

Ось для всіх цих справ, для їхнього уточнення і для відповідей на можливі питання членів редакції „Свободи", четверо активістів Інституту відвідали в середу, 27-го травня, редакцію щоденника, де провели дві години на інформативній розмові, і де головний редактор „Свободи" Зенон Снилик обіцяв підтримувати УІА, як загальноукраїнське надбання всіх українських поселенців у ЗСА.

До редакції завітали: віцепрезидент УІА інж. Волтер Назаревич, мґр Володимир Баранецький, д-р Ростислав Сочинський і ред Роман Юзенів, бо Інститут „не може мати успіху, без попертя громади, а попертя громади приходить через попертя преси".

Порушено було і обговорено справи злощасного реальностевого податку, рішення про який ще не винесено міською податковою комісією Ню Йорку (якщо нема новин, то вони — добрі новини?! — і можливо цей меч Дамокла незабаром не загрожуватиме Інститутові); роз'язнено нашу місію „Інститут повинен стати правдивою українською культурною амбасадою у вільному світі", і згадано про впляновані конкретні кроки в тому напрямку; видавання інформаційного листка для членства з звітуванням про проблену працю; сказано про інтенсивне розшукування людей, що схочуть і зможуть багато корисного для УІА робити; про привабливі проєкти для УІА, як відзначення „Українця Року", пошукавши його наполегливо серед успішних одиниць українського походження на обох „теренах" — і загальноамериканському і одноразово на внутрішньо-українському; піддано під розгляд намір давати стипендії в майбутньому для вартісних проєктів; поінформовано про задум створити „Архипенкову кімнату" поруч „Грищенкової", яка вже тут існує, та подібне.

Поповнення колекцій Інституту цікавим музейним матеріялом з Стемфордського музею буде також корисним, і можливо перша фаза переговорів з Українським Музеєм СУА в Ню Йорку доведе до евентуальної співдії поміж обома інституціями.

Питання членства навіть з-поза Ню Йорку, де, наприклад у Філядельфії, кілька осіб вже стали членами Інституту, розуміючи його „позатериторіяльну" значимість для всіх українців у ЗСА, також було заторкнено. Поза Ню Йорком тепер також Рада Директорів розглядатиметься за можливими членами, — наприклад, на західньому побережжі Америки, як і в центральних та південних стейтах.

Все це і багато більше було порушено в розмові з представниками Інституту, які покладають великі надії на щедрий відгук української громади працею і фондами для збереження й розбудови цієї перлини серед всіх набутків Американської України — УІА, який ми маємо „завдяки рідкісній жертвенності рідкісного громадянина, св.п. Володимира Джуса, 'українського Генрі Форда'", — як про це дуже влучно висловився в статті про УІА в ч. 99 „Свободи", з 28-го травня, мистець Яків Гніздовський. Український Інститут Америки кличе свідомих громадян — українців стати його членами: потрібно ще тільки три сотні членів. Хто наступний?

В ЧОРНІЙ РЕСПУБЛІЦІ Зімбабве, колишній британській колонії Родезії, відбулися вибори до муніципальних установ в місті Булявайо, другому по величині в цій країні. Передвиборча кампанія була завзята й була небезпека ексцесів. Одначе назагал вибори відбулися спокійно і несподівано принесли тотальну перемогу опозиційній групі Джошуа Нкомо. Привладна група прем'єра Роберта Муґабе отримала менше як 10 відсотків голосів. Нкомо в часі партизанської боротьби діставав допомогу від Москви і її сателітів та дотепер обстоює потребу ближчої співпраці з Совєтським Союзом. Муґабе опирається радше на допомогу Заходу. Хоч ідеться про вибори тільки в одному місті, але число виборців у ньому є коло 145,000 голосували — може мати значно ширше значення.

ХОР ім. МИТР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

ділиться сумною вісткою з Членами Хору та Українським Громадянством, що дня 7-го червня 1981 року відійшов у Вічність

✝

св. п. Високопреподобний о. д-р

ВОЛОДИМИР ҐАВЛІЧ, ЧСВВ

ігумен і парох церкви св. Юрія в Ню Йорку, опікун нашого хору, любитель української церковної пісні, взірцевий український священик, щирий патріот і прикладний церковний провідник.

В невимовному смутку клонимо голови перед Його світлими Тінями.

ВІЧНАЯ ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Хору ім. Митр. Андрея Шептицького

✝

Ділимося сумною вісткою, що 7-го червня 1981 року в Ню Йорку, з Волі Всевишнього, по важкій недузі, відійшов у Вічність наш Найдорожчий БРАТ, СЕСТРІНОК, КУЗЕН І ВУЙКО

бл. п. о. д-р

ВОЛОДИМИР ҐАВЛІЧ

Ігумен Василіянського чину і парох церкви св. Юра в Ню Йорку.

Глибоким жалем прибита Родина:

ТЕКЛЯ ЗАБОЛОТНА з родиною — сестра в Україні
СОФІЯ МАЦЕЛЮХ — вуянка
ЯРОСЛАВА І ДАНИЇЛ СУЛЖИНСЬКІ зі сином ВОЛОДИМИРОМ з дружиною ХРИСТИНОЮ
ОЛЬГА Й ІВАН ЖУК зі синами БОГДАНОМ І ОРЕСТОМ
ЛІДІЯ І ОМЕЛЯН КОТЛЯРЧУК зі синами ІГОРЕМ І ЕВГЕНОМ з дружиною МАРІЙКОЮ і донею ДАРУСЕЮ
ІРИНА І МИХАЙЛО КОМАРНИЦЬКІ — з донями ХРИСТИНОЮ І ТЕРЕНЕЮ
ІВАН, СТЕФА І ЯРОСЛАВ ҐАВЛІЧІ в Канаді
ВОЛОДИМИР МАЦЕЛЮХ з родиною в Канаді

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшов у Вічність, 25-го квітня 1981 року наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

МИХАЙЛО ПУЖИК

Сердечно дякуємо Всеч. о. Тарасові Прокопів за відправлення Панахид та відправлення похоронних відправ в церкві і на цвинтарі.

Складаємо сердечну подяку Родині, Приятелям та Знайомим, що своєю участю у похоронних відправах звеличали пам'ять Покійного та відпровадили Покійного на Вічний Спочинок.

Дякуємо Всім, які зложили вінки і квіти, вислови співчуття особисто або листовно, склали пожертви на Служби Божі або на добродійні цілі.

Сердечно дякуємо Всім, які віддали останню прислугу нашому Дорогому Чоловікові, Батькові і Дідові.

Дружина — МАРІЯ
Дочки:
ОЛЯ ДУБ з чоловіком ЗЕНОНОМ та донею НАДІЄЮ
ЗЕНОВІЯ
Сини:
БОГДАН
ВОЛОДИМИР з дружиною ХРИСТИНОЮ
СТЕФАН з дружиною ГАНЕЮ та сином СТЕФАНОМ
ЯРОСЛАВ
сестри — АННА, АНАСТАЗІЯ І ПАРАСКЕВІЯ з родинами
та ближча і дальша Родина

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що з волі Всевишнього, по довгій і тяжкій хворобі,
в неділю, 24-го травня 1981 року,
відійшла у Вічність,
наша Дорога
ДРУЖИНА, МАМА, ДОНЬКА І СЕСТРА

бл. п.

НАДЯ ВОВК-КАМЕРОН

Муж — ДЖАН
Син — МАРКО
Мама — ЛІДІЯ ВОВК
Сестра — ОЛЯ з мужем

ЦІКАВІ ПОРАДИ дає Інститут Забезпечення Здоров'я (Health Insurance Institute) для людей, які хворобою примушені перебувати у шпиталі довший чи коротший час. Не зважаючи на перебування в шпиталі, пацієнтам все таки прислуговує певна доза спокою, можливість бути самим зі собою чи уникати перешкоджань з боку інших. Наприклад, ви можете відмовитися бачити будь-кого, хто хоче настирливо відвідати вас, а ви його не хочете бачити; ви можете вимагати, щоб особа вашої статі була присутня на вашому медичному огляді (баданні); можете вимагати перенесення до іншої палати в лікарні, якщо поведінка інших хворих у вашій палаті вам перешкоджає, і вимагати, щоб ваша історія хвороби прочитувалася лише тими людьми, які безпосередньо зайняті вашим лікуванням.

Інші інформації можна прочитати в брошурці „Як вживати обслугу здоров'я з розумом" (Haw to Use Health Care Services Wisely"), яку можна дістати безкоштовно з згаданого Інституту, пишучи на адресу: 1850 K Street, N. W Washington, D. C. 20006, — подає „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 15-го червня.

ВИСТАВКА ДЕРЕВОРІЗІВ ГНІЗДОВСЬКОГО УСПІШНО ВІДБУВАЄТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. — Дереворізи відомого в світі українського мистця Якова Гніздовського експонуються у Бронкс-музеї, тут, при 851 Гренд Конкорз, на Бронксі, від четверга, 11-го червня, і до вівтірка 28-го липня. Офіційне відкриття виставки відбулося сьогодні, в четвер, 11-го червня, о год. 2-ій по обіді. Музей Бронксу міститься в будинку Суду.

Капітуляція...

(Продовження зі стор. 2)

ків лідерів, ще інші викликом ризикові, який закінчився удачним,але міг так само закінчитися катастрофою. Як його не назвати — це перемога, велика перемога. Москва і комуністична система мусіла поступитися перед народом і поступилися. При цій нагоді не можна не наголосити солідарної постави вільного світу, який заявив, що евентуальний збройний напад Москви на Польщу зі сателітами, або без них прямий, або завуальований — матиме важкі й довготривалі наслідки.

У бразилійських горах

Чи чули ви про наші українські родини, які живуть у маленьких, бідненьких хатках, розкинених поміж бразилійськими горами в мальовничих долинах із крутими річками? Далеко від міста, де до них можна дістатися лиш вузькою доріжкою. Коли там хтось захворіє, то про лікаря нема і мови, бо його там не знайдеш. Із-за браку священиків нема там пароха, який подбав би про духовні потреби цих людей. Це ще місійна територія, де священик мусить їхати багато миль через гори-долини, від одного поселення до другого, буває й так, що люди мають змогу брати участь у Службі Божій і приймати Св. Тайни лише раз на кілька тижнів.

Для нас, що живуть у Злучених Стейтах і втішаються багатьма матеріяльними й духовними привілеями, дізнавшись про таку ситуацію українських поселень у Бразилії, відразу хочеться щось вдіяти, щоб допомогти. Ви, що читаєте це, мабуть думаєте: „Навіть якби я хотів (-ла) якось допомогти матеріяльно, то це не поправить ситуації їхнього життя і, напевно, це не принесе їм духовної помочі".

Частинна відповідь на це питання знаходиться у помочі, яку дають Сестри місіонерки. Хоч вони не заступлять священика, однак, вони багато допомагають йому в праці євангелізації.

30-го жовтня 1977 року Владика Ефрем Кривий, ЧСВВ, посвятив новозбудований манастир у Куритибі, Бразилія, для новіціяту Сестер Чина св. Василія Великого. Будова цього дому була зреалізована завдяки фінансовій помочі від священної конгрегації для східніх церков у Ватикані. Цей манастир провадять дві Василіянки з аргентинської провінції: Мати Макрина Худяк і Мати Даниїла Лішегенська, директорка новачок. Під цю пору є тут три Сестри по перших обітах, три новачки й чотири кандидатки. Всі вони українського походження, народжені в Бразилії. Їхні батьки радіють, що їх діти вступають до манастиря та посвячують своє життя на службу Богові й церкві.

З цього манастиря, з Гори св. Василія, Сестри йдуть до українських людей, до їхньої молоді й їх дітей, щоб принести їм світло віри й навчити своїх українських обрядів та культури. В неділі й свята, коли священик не може приїхати, Сестри проводять молитви з людьми, вчать їх і співають з ними частини Служби Божої. Хоч Сестри щедро посвячують свій час і енергію цій праці любови, їм за це ніхто не платить, бо люди бідні. Нема також ніякого апостоляту, звідки був би якийсь прихід. Однак Сестри потребують засобів, конечних до виховання охочих молодих дівчат на майбутніх місіонерок Сестер Василіянок.

Одна монахиня з манастиря Пресвятого Серця в Асторії, Н. Й., недавно повернулася із Бразилії, де вона провела три місяці зі Сестрами в Куритибі, працюючи в ділянці покликань, і мала нагоду добре обізнатись з потребами тамтешніх Сестер і їхнього апостоляту серед наших людей. Допомагаючи цьому Василіянському манастиреві, ми можемо скріпити Церкву Христову й особливий член тієї церкви — Українську Католицьку Церкву. В раніших часах віри й ревности Америка давала місіонерів іншим народам. У наших часах браку покликань потрібно багато місіонерів, які служили б духовним потребам українців. Отже, приходить нагода для жертвенних українців у ЗСА дати допомогу своїм людям, знаним чи незнаним, у південній гемосфері, жертвуючи на виховання і вишколення молодих аспіранток до апостольської місійної праці Сестер Чину св. Василія Великого й на потреби їхнього манастиря.

Пожертви можна слати до: Nuns of St. Basil the Great Sacred Heart Monastery, 42-11 Ditmars Blvd. Astoria, N. Y. 11105.

Монахині перешлють усі пожертви своїм Сестрам Василіянкам до місій у Бразилії.

Кобзарські табори в 1981 році

Під патронатом Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка заплановано в цім році літні курси гри на бандурі:

Детройт, від 20-го червня до 26-го червня, курс для інструкторів на оселі „Діброва".

Тут запланована широка програма для майбутніх керівників ансамблю бандуристів та інструкторів кобзарських таборів. Курс вестимуть досвідчені бандуристи капелі та запрошені гості-лектори.

Ванкувер, від 28-го червня до 7-го липня, кобзарські курси; Калґарі, від 9-го липня до 18-го липня, кобзарські курси; Вінніпеґ, від 20-го липня до 29-го липня, кобзарські курси; Акорд, Ню Йорк, від 20-го липня до 1-го серпня — кобзарський табір на оселі ОДУМ-у „Київ"; Саскатун, від 6-го до 14-го серпня, — кобзарські курси; Лондон, Онт., від 2-го серпня до 16-го серпня, — кобзарський табір на оселі ОДУМ-у „Україна"; Емлентон, Пенсильванія, від 17-го до 30-го серпня, — поширений кобзарський табір на оселі „Всіх святих".

Програми всіх курсів вестимуть компетентні інструктори на чолі з членами Капелі Бандуристів. Будуть групові та індивідуальні лекції гри на бандурі, ансамблеві заняття, спів та гутірки на теми кобзарського мистецтва.

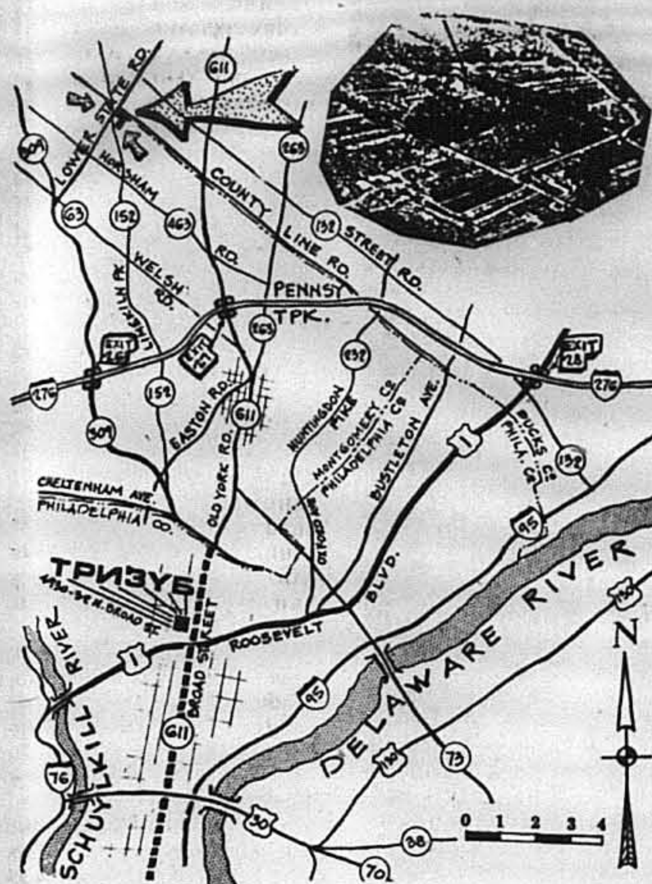
Усі учасники будуть розподілені по групах, від початківців до найбільш заавансованих. Кожен учасник мусить мати свою бандуру і вміти читати ноти.

Назакінчення відбудуться показові виступи для батьків та гостей.

В Емлентоні для краще підготованих курсантів буде можливість теоретичних і практичних занять в ділянках хормайстерства та диригентури. За додатковими інформаціями звертатися до Віктора Китастого, 16511 Riverside, Livonia, Mich 48154; Tel: (313) 591-1942.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Україна, темпо!

Мапа доїзду на оселю УСО „Тризуб".

Прочитавши у „Свободі" й інших часописах нотатки, звернення й комунікати ентузіястів Спортового Товариства „Україна" у Львові, що задумали відзначити 70-річчя його існування, нагадався мені Львів... Моє рідне місто поміж двома останніми війнами...

Бувало, кожної неділі на весні, влітку й восени ми, підлітки згодом гімназисти, а там хто й як — студенти, ремісники, робітники і звичайні „обивателі" сумної пам'яті „Ржечипосполітей", поспішали хто пішки, хто колесом (велосипедом), а хто „бальоном" — трамваєм лінії ч. 10 на вулицю Стрийську, поза містом, де тоді приміщувалися спортові майдани українського „Сокола — Батька" й „боіська" (грища) польських спортових товариств „Чарних" і „Погоні". Ми не минали ні одної нагоди, щоб бути співучасниками футбольних змагань „України" „Погоні", „Чарних", „Лехії", „Білого Орла", „Сьвітезі", „Рекорду", АЗС (Академіцкі Звйонзек Спортови), жидівської „Гасмонеї" чи „загораничних гостей" (з-поза Львова) — українських футбольних дружин: „Сяну" й „Беркута" з Перемишля, „Поділля" з Тернополя, „Скали" зі Стрия, „Буй-Тура" зі Станиславова (сьогодні Івано-Франківськ), „Підгір'я" з Дрогобича, „Пролому" зі Сокаля, „Сокола" з Коломиї чи польських „зесполуф" „Польонії" і „Чувай" з Перемишля, „Ревери" й „Станиславовії" зі Станиславова, „Ресовії" з Ряшева, „Корони" зі Самбора, або жидівських команд: „Калімаг" з Борислава, „Гакоаг" зі Станиславова, „Єгуди" з Тернополя та інших спортових товариств, що їх у тодішній Польщі було чимало. А вже найбільшим празником для нас, „уболівальників" футболу були гостинні змагання „України" з ужгородською спортовою дружиною „Русь", що двічі приїздила з Чехо-Словаччини до Львова у травні 1927 року та у двадцятирічне існування „України" у місяці червні 1931 року.

Ще сьогодні лящать у моїх вухах ентузіястичні вигуки багатотисячної публіки на таких змаганнях: „Україна, темпо! Україна, добре грай!, „Гасмонеї" („Погоні", „Чарним" і т.д.) голя дай! „Кобзяр й Маґік, до атаки! Дайте 'Дзядам' три баняки!" („дзяд" у львівській говірці означає „нездара", „баняк" — ґоль).

А вже найбільше вигукували ми, зайнявши „вихідні" позиції на крислатих деревах довкруги грища... На квиток вступу ми не мали „лотіша" (злотий — польська валюта), а якби й мама нам дала, то й тоді за ці гроші краще було купити собі пригорщу „песток" (гарбузяне насіння), що заступило нам „семечки", якими гордилися київські, харківські й одеські „пацани", наші однолітки за Збручем або „зафундувати собі „льоди" (морозиво) чи содову воду, які хитрі львівські продавці захвалювали: „Пестки, пестки, сушоне песткі! Цала пака за шустака! Пестки!" Або: „Льоди! Правдціве влоске льоди! Цала бодня за пенць!" Чи: „Вода содова зи сокім! Ліоняда для цваняка! Пійце з правдзівих яблек мус — не бендзє болял вас бжух!".

А коли змагання відбувалися восени, тоді крамарі, здебільша жиди, а згодом мало-помало й наші підприємчиві молоді люди, продавали „марони" (печені на розжах каштани), „паруфкі" (теперішні „гат-доги") і прецлі, захвалюючи свій крам на всі лади і склади:

„Гайсєе мароне, гайсєе!", „Горонце паруфкі, келбаса просто од Лінтнера і Новака!" (Лінтнер і Новак — львівські м'ясники і власники „покоїв до снідань", сьогоднішні „ланчонети" і „снек бари"). „Прецлі! Прецлі! Сьвєже на яях прецлі! А українські продавці перекликувались із польськими й жидівськими: „Прецлі! На правдивих яйцях з Маслосоюзу прецлі!", „Чеколяда, дробси, ментуси! З фабрики „Нова Фортуна" цукерки! Купуйте, люде, бо завтра не буде!". Або: "То не єзд диво, жи спортовці п'ють українське безалькогольне пиво!" („Нова Фортуна" — українська фабрика цукерків Авдиковичевої, „безалькогольне пиво", як і інші напитки, виробляла українська фабрика Гірнякової „Здоров'я"). „Хцете мати здоровє — пийте пиво з фабрики здоров'є!".

Бувало, сидиш собі на крислатому каштані, маючи перед собою все всіньке грище, як на долоні, як тут з'являється кінний чи пішний „мента" (поліцай) і урядовим тоном наказує: „Ти, смаркачу сльин, холдзіш, злазь з джева, бо ці з „плєцуф ноґі повиривам!"...На таке „розпоронлзенє влади" ми мали готову відповідь: „Пане пшодовніку, а цо би моя матка зробіла з інвалідою?" А щоби позбутися нахабів, ми відвертали їхню увагу: „Панє старший, коло сі крениці".. Це так на вид наколесників (велосипедистів), що, приставивши свої колеса до паркану, ставали на сидженнях чи на „рурах" та так, як ми, не заплативши квитків, приглядались „із власних позицій" змаганням на грищі...

Раптом несамовитий крик розрізує повітря: Єєєєє! На грищі хтось комусь дав ґоля. „Кто виграл?" — питаються тоді зафрасовані сторожі публічного порядку, що так, як ми, більше інтересувалися змаганнями, чим „службою". „Наші!" — кричимо щосили. „Цо за насі?" — „Та наші — Україна!" — радіючи новим ґолем для України, відповідаємо хором. „Пся креф, караїми („караїмами" називали нас поляки) завше майон щенсьце!"...

А якщо хтось із нас мав заплачений квиток, або „на шварц" перепхався крізь контролерів, тоді ми займали на степениці (трибуні) вигідні місця, де було нас більше, а наші горла не вгавали. Скандованими окликами й хором ми додавали отухи нашим змагунам, за що вони були нам завжди вдячні. Ні! Ніколи не можна забути тих переживань, що ми їх мали повні пазухи під час футбольних змагань „України" во врем'є оно у нашому рідному Львові!...

В мене на руках — білий крук, унікально, чепурно видана книжка „Альманах СТ „Україна", видана з нагоди 25-річчя „України" у Львові в 1936 році. На 132-ох сторінках, формату 9 і пів на 9 інчів, оформлення Григора Лужницького, за редакцією О. Левицького і С. Конашевича подано багатющий матеріял про існування, діяльність та „тую славу" СТ „Україна" продовж років від 1911 до 1936. Фотоматеріял (у книжці є 24 індивідуальних, 50 групових фотознімок, кольорова таблиця з одностроями), статистичні дані з поіменними списками членів Управи СТ „Україна", секції копаного м'яча й гаківкарів та у хронологічному порядку реєстер усіх змагань „України" з різними противниками, а понад зміст книги надрукований добрим шрифтом зі статтями: проф. Івана Боберського („батька" українського спорту), проф. Тараса Франка, мгр Романа Диця, мгр Михайла Бутля, Е. Нагірного, Б. Фавницького, М. Лазорка, Е. Чучмана, О. Верхоли, Г. Терлецького й М. Дуткевича це криниця інформації про СТ „Україна". З приємністю слід відмітити, що серед піонерів, подвижників, членів Управи та самих змагунів подибуються прізвища професорів й учнів УАГ у Львові, як ось: проф. Іван Боберський, проф. Степан Гайдучок, проф. Петро Зимак, проф. Тарас Франко, Іван Барусевич, Михайло й Володимир Бутель, Олександер Бучацький, Едвард Жарський, Іван В. Кобзяр, Григор Лужницький, Жиґмонт Процишин, В. і С. Магоцькі, В. Качмарський, Олександер і Осип Скоцені, Михайло Снилик, Тарас Яцкевич й інші. Варто було б цю книжку перевидати. Це був би найкращий подарунок СТ „Україні" у його 70-річчя й усім, хто цікавиться цією ділянкою нашого життя-буття в Україні та поза її межами.

Діловий Комітет для відзначення 70-річчя СТ „Україна" заплянував на суботу й неділю, 20-го та 21-го червня ц.р., на „Тризубівці" (посілості УСО „Тризуб" у Філядельфії) спортові змагання, ювілейний бенкет й вечерниці. Усім, хто бажає взяти участь у цій імпрезі, варто було б познайомитися з „маршрутом" на „Тризуб". Для цієї цілі подаємо тут мапу всіх шляхів, що ведуть на „Тризуб". Варто поїхати туди, ще перед ювілеєм. Там привітають вас хлібом і сіллю! Чудове довкілля (35 акрів власної землі), крислаті дерева, річенька, агрономічне господарство інж. Івана Скіри, його лісова шкілка, пташники для синичок, крайова кругольня, простора солярна заля для бенкетів й забав і будинок із приміщеннями на всякі потреби, багато місця й простору для паркування й таборування, власна кухня з гарячими й холодними закусками, бара („трактисрня з „баюрою і броваром") не все, що за короткий час власним трудом і пожертвами своїх членів і громадянства придбали філядельфійські „тризубівці". Управа „Тризуба" з головою Романом Савчаком у проводі гаряче запрошують усіх туди приїхати. А поки це станеться, багато часу до ювілею СТ „України" вже не залишилося. Отож всі на старт! До милого побачення й до дружньої зустрічі на „Тризубівці"!

Іван Р. Костюк